

Retningslinjer for etisk råd

- Verdidokument for håndtering av seksuelle
krenkelser i Pinsebevegelsen

INNHOLDSFORTEGNELSE:

Innledning	5
1. DEFINISJONER	7
<i>1.1 Seksuelle krenkelser</i>	7
a) En relasjon	8
b) De ytre handlingene	8
c) Den krenkedes opplevelse	8
<i>1.2 Partsbegrepene</i>	8
a) Posisjon	9
b) Relasjon	9
c) Hemmeligholdelse	9
d) Alder/tid	9
e) Krenkelsens art	9
f) Profesjonalitet	9
2. PROSEDYRER FOR MEDARBEIDERE SOM FÅR MISTANKE ELLER MELDING OM SEKSUELLE KRENKELSER	10
3. TAUSHETSPLIKT, AVVERGEPLIKT OG BETROELSER	10
<i>3.1 Taushetsplikt for spesielle yrkesgrupper</i>	10
<i>3.2 Taushetsplikt for alle ansatte og tillitsvalgte</i>	10
<i>3.3 Avvergeplikten</i>	11
<i>3.4 Problemstillinger knyttet til taushetsplikten</i>	11
<i>3.5 Betroelse fra barn under 18 år</i>	11
4. PINSEBEVEGELSEN, VERDIER OG ANSVAR	12
<i>4.1 Konkretisering av organisatoriske verdier</i>	12
<i>4.2 Lederansvar ved krenkelser av relasjonell art</i>	14
<i>4.3 Organisatorisk tilrettelegging av forebyggende tiltak</i>	15

PINSEBEVEGELSEN I NORGE

5. DET KRISTNE FELLESKAPET – KONSEKVENSER OG REAKSJONER	16
5.1 <i>Bibelsk utgangspunkt</i>	16
5.2 <i>Konsekvenser</i>	17
5.2.1 Tilhørighet til det lokale fellesskapet	17
5.2.2 Lederansvar og gjeninnsettelse	17
5.2.3 Det kristne fellesskapets sårbarhet og mulighet	18
5.2.4 Reaksjoner i menigheten – og hvordan møte disse	19
6. MENNESKESYN	23
6.1 <i>Bibelsk utgangspunkt</i>	
6.2 <i>Konsekvenser av et kristent menneskesyn</i>	24
6.2.2 Mennesket er en helhet	26
6.2.3 Mennesket er en spenningsfylt skapning	27
6.2.4 Bearbeiding av seksuelle krenkelser	27
7. ANSVARLIGE INSTANSER	28
7.1 <i>Målet med arbeidet</i>	28
7.2 <i>Samtaleforum - Årsmøtekonferansen – det overordnede ansvar</i>	28
7.3 <i>Menigheten – det formelle</i>	29
7.4 <i>Pinsebevegelsens Lederråd</i>	29
7.5 <i>Etisk råd</i>	29
8. SAMFUNN – LOWERK OG RETTSVESEN	30
8.1 <i>Bibelsk utgangspunkt</i>	30
8.2 <i>Konsekvenser</i>	30
8.2.1 <i>Aktuelle samfunnsinstanser</i>	30
8.2.2 <i>Lowerket</i>	31

8.2.3 Saksbehandlingsregler	34
8.2.4 Når en anmeldelse blir henlagt i rettssystemet	35
VEDLEGG 1: Prosedyre for Etisk råds arbeid	37
VEDLEGG 2: Rutinehåndbok Trygge kirker	

Innledning

Å krenke et medmenneske seksuelt er også en krenkelse av Gud som har skapt dette mennesket og har omsorg for det.

Når grenser blir overskredet og et menneske blir krenket på det seksuelle området, får det svært alvorlige følger. Det er ikke bare personens kropp, den fysiske siden, som blir invadert. Krenkelsene får følger også for de andre sidene ved livet.

Grenseoverskridende atferd må stoppes, erkjennes og håndteres. Krenker må nå fram til erkjennelse av krenkelsen og sitt ansvar, og gjennom det muligheten for å oppnå ny tillit, før det er noen vei tilbake i tjeneste.

Etisk råd (ER) ble opprettet i 1998. Bakgrunnen for dette var at noen personer i Pinsebevegelsen så behovet for økt kompetanse innen håndtering av saker hvor ledere og profilerte personer hadde krenket andre mennesker seksuelt. Etisk råd er et utvalg som gir faglige vurderinger av påstander om seksuelle overgrep begått av ledere i Pinsebevegelsen. Etisk råds konklusjoner vil formidles til påstått krenker, påstått krenkede og menighetens ledelse.

I Pinsebevegelsen skal det være trygt å varsle. I dag har Pinsebevegelsen flere ressurser for menigheter slik at de skal være rustet til å håndtere situasjoner hvor det er konflikter, krenkelser og overgrep. Blant annet kurset Trygge kirker, et webinar med en rutinehåndbok for håndtering av mistanke om vold og seksuelle overgrep. Det henvises ellers til Pinsebevegelsens grunnlagsdokument for beskrivelse av andre ressurser.

Dersom menigheten opplever situasjoner hvor pastorer, ledere og forkynnere med virkefelt utover sin lokale menighet er involvert i seksuelle overgrep, grenseoverskridende seksuell atferd eller annen moralsk og etisk svikt, og ser seg i behov av bistand for å håndtere dette, er det Etisk råd som har det rådgivende overordnede ansvaret for dette arbeidet.

Har menigheten gjennomført kurset Trygge kirker og håndterer situasjoner i tråd med disse rutineene, men situasjonen krever ytterligere bistand, kan en også kontakte Etisk råd.

Vårt mål er at kunnskap om seksuelle krenkelser skal tatt på alvor og at alle slike saker skal håndteres på en trygg og kompetent måte for alle parter, i tråd med retningslinjene i Norge

«Foreldelsesfrist» er et juridisk begrep som sier noe om hvor lenge etter et straffbart forhold domstolen kan foreta seg noe i en konkret sak. Vi vet også at foreldelsesfristen

ble opphevet for straffbare forhold gjort mot barn under 18 år. Dette er en juridisk praksis som vi alle må forholde oss til. Men hva gjør vi når jussen ikke strekker til? Noen må gjøre noe! Saker som blir gjort kjent vil aldri være foreldet. Vi har en plikt til å undersøke dem, om en sak er 21 år eller 50 år gammel.

Krenkelser skjer stadig på nye måter, for eksempel via internett. Dette gjør også at arbeidet vårt må justeres ut fra dagens virkelighet.

Da «#metoo» kom for fullt i 2017, ble det økt fokus på seksuelle overgrep og krenkelser i alle samfunnslag og organisasjoner, inkludert i kristne menigheter. Det har vist seg at det i mange sammenhenger har vært manglende eller ikke gode nok rutiner for å håndtere slike saker.

Disse retningslinjene bygger på dem som ble utarbeidet ved oppstarten av Etisk råd og er også i tråd med Trygge kirkers retningslinjer. Videre er de lagt nært opp til tilsvarende retningslinjer for frivillige organisasjoner med tilhørighet til Den norske kirke, men forsøkt tilpasset Pinsebevegelsens kirkevirkelighet. Vi viser også til dokumentet «Prosedyre for Etisk råds arbeid» som ligger som vedlegg 1.

All varsling inn til Pinsebevegelsen sendes inn til personal@pinsebevegelsen.no og tas imot av Personlrådet for videre henvisning og håndtering.

1 DEFINISJONER

1.1 Seksuelle krenkelser

Seksuelle krenkelser handler først og fremst om misbruk av makt. Makt innebærer å ha mulighet til å påvirke og øve innflytelse over andre og få gjennomslag for sin vilje. Makt kan brukes både positivt og negativt. Positivt kan vi anvende makten til å støtte og myndiggjøre en annen, negativt ved å ta kontroll over en annen og krenke vedkommende. Vi legger følgende definisjon til grunn for hva som menes med seksuelle krenkelser:

Med seksuelle krenkelser menes at den som har størst makt i en relasjon mellom personer i et asymmetrisk maktforhold, anvender en seksualisering av relasjonen på en slik måte at den andres intimitetsgrenser blir krenket.

Seksuelle krenkelser skjer alltid i sammenheng med et asymmetrisk maktforhold. Dette er et maktforhold der den ene personen har mer makt enn den andre i relasjonen. Maktubalansen kan for eksempel skyldes forskjell i alder eller modenhet, at en part har en tillitsposisjon som gir stor innflytelse og dermed makt, at en part er spesielt sårbar på grunn av en vanskelig livssituasjon og lignende forhold. Et barn har mindre makt enn en voksen, en som går i sjelesorg har mindre makt enn sjelesørgeren.

Når en relasjon i et slikt asymmetrisk maktforhold blir seksualisert, betyr det at rolle og tillit blir misbrukt på en slik måte at et menneske i en sårbar situasjon blir utnyttet istedenfor å bli beskyttet. Seksualiteten blir brukt som et maktmiddel til å få kontroll over den andre for å dekke egne behov.

Seksuelle krenkelser kan dreie seg om hele spekteret av seksuelle handlinger, fra krenkende ordbruk til påført samleie og tilsvarende handlinger. Vi bruker i dette dokumentet begrepet seksuelle krenkelser som en fellesbetegnelse for det som i andre sammenhenger betegnes som grenseoverskridende seksuell atferd og seksuelle overgrep.

Seksuelle krenkelser kan også skje via sosiale medier, skype, sms, e-post, etc. Eksempler på slike krenkelser er at en person i en tillitsposisjon sender tekstmelding eller mail med seksualisert innhold til barn, tenåringer eller voksne i en sårbar situasjon. Andre eksempler kan være en oppfordring om å sende nakenbilder av seg selv, eller at en selv sender nakenbilder eller pornografisk innhold til andre eller på annen måte tar kontakt via internett for å opprette en seksuell relasjon.

En seksuell krenkelse består av tre deler: En relasjon, en ytre handling og en opplevelse av å ha blitt krenket.

a) En relasjon:

En krenkelse er basert på at krenkeren gjennom makt har mulighet til å krenke. Erfaring viser at dette i kristen sammenheng i de aller fleste tilfeller er den makt krenker får gjennom et tillitsforhold. Dette tillitsforholdet er ofte knyttet til at krenker har en hjelper- eller lederposisjon i forhold til den krenkede, og handlingen er derfor et tillitsbrudd. Krenker påfører den krenkede både uønskede seksuelle handlinger og en vond opplevelse av å være delaktig og medansvarlig for krenkelsen.

b) De ytre handlingene:

De ytre handlingene kan i utgangspunktet beskrives likt av både den krenkede og krenker.

c) Den krenkedes opplevelse:

Den krenkedes opplevelse av det som har skjedd er helt annerledes enn krenkers opplevelse. Krenkelsen er knyttet til opplevelsen av å bli fratatt kontrollen over egen kropp, egne følelser og verdier og å bli påført uønskede og skambelagte handlinger.

Vurderingen av hvor alvorlig eller dyp en krenkelse er:

Vurderingen må gjøres med utgangspunkt i den krenkedes opplevelse og hvordan makt- og avhengighetsforholdet var mellom den krenkede og krenkeren. Handlinger som ytre sett ikke er så alvorlige, kan sette dype og vonde spor hvis det var et nært tillitsforhold mellom krenker og den krenkede.

1.2 Partsbegrepene

Vi bruker begrepet **antatt krenker** om den som er beskyldt for seksuelle krenkelser. Når beskyldningen er bekreftet brukes begrepet **krenker**.

Vi bruker begrepet **påstått krenkede** om den som formidler at han/hun har vært utsatt for seksuelle krenkelser.

Når beskyldningen er bekreftet brukes begrepet **den krenkede**.

1.3 Hjelp til avklaring

Det kan av og til være vanskelig å vite om det vi står overfor er en seksuell krenkelse eller et gjensidig og likeverdig seksuelt forhold. I det følgende kommer noen momenter som kan gi hjelp til avklaring, blant annet av maktforholdet mellom de to.

a) Posisjon

Hvis krenker er eller var i en overordnet stilling i forhold til den krenkede, eller stod i en lederposisjon i forhold til vedkommende, viser det at det er ulikhet i maktforholdet mellom dem. Det kan for eksempel være forholdet mellom en leder og en leirdeltaker, en forkynner og en tilhører. Den som innehar en stilling eller en formell rolle som gir makt, har alltid ansvar for at grenser ikke blir overtrådt. Det gjelder også om det er den andre som inviterer til seksuelle handlinger.

b) Relasjon

Hvis det er et tillitsforhold mellom to parter, der den ene har en hjelperelasjon, veileder- eller sjelesørgerisk relasjon i forhold til den andre, er det ulikhet i maktforhold mellom dem. En sjelesørger må for eksempel aldri under noen omstendigheter innlede et seksuelt forhold til en som oppsøker sjelesorg, heller ikke om den som kommer oppfordrer til det. Den som oppsøker hjelp, er i en særlig sårbar situasjon, og skal beskyttes mot å bli utnyttet. Derfor har også straffeloven et forbud mot misbruk av stilling, avhengighetsforhold eller et tillitsforhold.

c) Hemmeligholdelse

Dersom den krenkede har blitt pålagt å holde de seksuelle handlingene skjult, er det et tegn på maktmisbruk og krenkelse. Pålagt hemmelighold blir ofte knyttet sammen med trusler om uønskede konsekvenser hvis tausheten ikke overholdes, for eksempel at krenker vil begå selvmord. Et annet eksempel på maktmisbruk og manipulasjon er at krenker formidler at dette er noe Gud vil, for eksempel ved å henvise til bibelord (bruker Gud som legitimitet).

d) Alder/tid

Dersom den krenkede er under 16 år, er det straffbart etter norsk lov å innlede seksuell kontakt. Dersom det er stor aldersforskjell mellom antatt krenker og påstått krenkede, er det et tegn på at det ikke er et likeverdig forhold mellom dem. Jo større aldersforskjell, jo tydeligere er ubalansen i maktforholdet. Jo lenger krenkelsene har pågått, jo mer alvorlig er det.

e) Krenkelsens art

Alvorlighetsgraden har også sammenheng med handlingenes art, om det er snakk om seksuell omgang, handling eller atferd, og om det er misbruk av et avhengighets- eller tillitsforhold.

f) Profesjonalitet

Menighetene har ansvar for å gi ansatte og personer med tillitsverv/frivillig lederengasjement, kunnskap nok til å forstå hvilket ansvar en har for ikke å trå over andres grenser og hvordan en skal møte og ta vare på mennesker som er i en sårbar

situasjon. Det er også grunn til å forvente en livsførsel som er i tråd med menighetens/pinsebevegelsens bibelske verdier om ansvarlighet i forhold til egen maktposisjon og seksualitet.

2 PROSEDYRER FOR MEDARBEIDERE SOM FÅR MISTANKE ELLER MELDING OM SEKSUELLE KRENKELSER

2.1 Målet er at:

- a) påstått krenkede føler seg tatt på alvor og at eventuelle krenkelser blir stoppet. (Graden av seksuelle krenkelser er i første omgang underordnet).
- b) De som er ansvarlig/rett instans for å håndtere situasjonen får informasjonen i rett tid.

2.2 Prosedyrer

2.2.1 Hvor skal man melde?

Dersom menigheten benytter Trygge kirkers rutinehåndbok følges prosedyrer i denne – se vedlegg 2.

Se ellers vedlegg 1 «Prosedyre for Etisk råds arbeid».

3 TAUSHETSPLIKT, AVERGEPLIKT OG BETROELSER

3.1 Taushetsplikt for spesielle yrkesgrupper

Taushetsplikt betyr plikt til å holde informasjon om andres personlige forhold hemmelig. Offentlige tjenestemenn og enkelte andre yrkesgrupper har lovfestet taushetsplikt etter straffeloven.

Taushetsplikt har også pastorer, forstandere og deres hjelpere i registrerte trossamfunn i Pinsebevegelsen. Det betyr at de kan straffeforfølges, dersom de bryter sin taushetsplikt uten samtykke fra den det gjelder.

3.2 Taushetsplikt for alle ansatte og tillitsvalgte

Andre ansatte i Pinsebevegelsen og dens fellestiltak og frivillige har ikke en slik lovfestet taushetsplikt som gjør at de kan straffeforfølges ved taushetsbrudd. Men de kan ha en avtalebasert taushetsplikt.

En sjelesørger har alltid taushetsplikt om det han/hun får kjennskap til gjennom fortrolige samtaler. Dersom informasjon om krenkende handlinger kommer som en betroelse i en sjelesorgsamtale, og den som forteller om det er over 18 år, må en derfor

få vedkommendes tillatelse til å melde fra til menighetens ledelse og eventuelt Etisk råd. Det må vurderes grundig om opplysningene likevel er av en slik karakter at de gir grunn til å bryte taushetsplikten av hensyn til beskyttelse av andre.

3.3 Avvergeplikten

Avvergeplikten gjelder uavhengig av hensyn til taushetsplikten. Den innebærer at man i visse situasjoner er pliktig til å gå videre med betrodd informasjon i saker hvor det er overveiende sannsynlig at gjentakelse/nytt overgrep skjer, enten faren gjelder den som betror seg eller andre personer.

Dersom en altså blir betrodd informasjon om at en ansatt eller tillitsperson utnytter sin posisjon til å skaffe seg seksuell omgang med en som vedkommende er i et overmaktsforhold til og dette fortsatt kan pågå, må en vurdere spørsmålet om avvergeplikt. Avvergeplikten gjelder dersom en vurderer det som sikkert eller mest sannsynlig at krenkelsen er eller vil bli begått, jf. § 196 i Straffeloven.

Menighetsleder skal informeres, hvis ikke vedkommende er involvert i saken. I slike tilfeller skal saken meldes til politiet. Det bør også tas stilling til om det skal sendes en bekymringsmelding til barnevernet dersom antatt krenker har egne barn. Der det er opprettet kriseteam er det dem som skal ta stilling til dette.

3.4 Problemstillinger knyttet til taushetsplikten

Dersom en ikke får tillatelse fra den krenkede til å gi informasjonen videre, skal en be om lov til å melde sakens innhold til menighetens ledelse/kriseteam eller Etisk råd med navn på krenker, uten å oppgi hvem den krenkede er.

Menighetsledelsen kan da ikke ta saken opp med den det gjelder, men er informert og må vurdere om det er behov for andre tiltak. Opplysninger kan alltid drøftes anonymt med både politi og barnevern uten at det medfører brudd på taushetsplikten, se forøvrig rutinehåndboken til Trygge kirker.

Den krenkede skal få tilbud om videre samtaler med en egnet samtalepartner. Den som melder saken videre til menigheten og den som følger opp med videre samtaler, kan få bistand og veiledning fra Etisk råd.

3.5 Betroelse fra barn under 18 år

Dersom informasjon om krenkelser kommer som en betroelse fra et barn/ungdom under 18 år, er det viktig å ikke love hemmeligholdelse. Lytt nøye til det barnet/ungdommen forteller og prøv å finne ut om barnet/ungdommen har snakket

med andre om dette tidligere og eventuelt med hvem. Se tips for samtale og dokumentasjon i Trygge kirkers rutinehåndbok.

Når det gjelder betroelser fra ungdom mellom 15 og 18 år har disse større grad av medbestemmelse og rettigheter når det gjelder opplysninger omkring eget liv og helse. Samtykke til å melde fra om opplysningene videre må i større grad vektlegges, men må ses i sammenheng med alvor, behov for beskyttelse av de selv og andre.

I alle tilfeller skal den som har fått informasjonen, ikke kontakte foreldrene/foresatte før en har meldt saken til menighetens ledelse som skal drøfte opplysningene som foreligger anonymt med politi og barnevern før en eventuelt etablerer nødvendig kontakt med Etisk råd. Der Trygge kirkers rutinehåndbok brukes følges sjekkliste for kriseteamets oppgaver. Videre oppfølging avhenger av om det er kontakt med politi/barnevern eller om saken håndteres av kriseteam/Etisk råd.

Dersom Etisk råd bistår vil normalt en person fra menighetens ledelse eller Etisk råd være med i samtalen med foreldrene/foresatte. En person fra menighetens ledelse, eller eventuelt utpekt av menighetens ledelse eller Etisk råd, vil gi råd om hvordan barnet skal følges opp videre. Saken må også håndteres som en krenkelsessak (se definisjon under pkt 4.2.1) i menigheten/Etisk råd dersom krenker er en ansatt eller tillitsperson.

4 PINSEBEVEGELSEN, VERDIER OG ANSVAR

Hver menighet har utformet og utviklet en struktur som forteller hvilke funksjoner og ansvarsområder som er tillagt ulike instanser og roller. Enhver menighet etablerer også en kultur for hvilke spilleregler som gjelder for samhandling og samspill mellom mennesker. Denne kulturen blir vevd inn i strukturene og preger hvordan avgjørelser blir tatt og avklaringer skjer. En bevisst holdning til hvilke organisatoriske verdier og holdninger som skal prege samspill og samhandling er nødvendig for å etablere respekt for den enkeltes intimitetsgrenser og en sunn organisasjonskultur.

Dette kapitlet vil peke på noen områder hvor det er nødvendig å etablere bevissthet om verdier og legge til rette strukturer som bidrar til å avdekke og forebygge at krenkelser skjer.

4.1 Konkretisering av organisatoriske verdier

Pinsebevegelsen vil arbeide for at følgende verdier preger samhandling innad i menighetene, i Pinsebevegelsens fellestiltak, og i ansatte/tillitsvalgte/frivillige sin atferd utad:

- Respekt for andres integritet og grenser
- Likeverd, uavhengig av personlige egenskaper, kjønn, livssituasjon, ressurser eller posisjoner

- Ansvarlighet i forhold til mennesker en er satt til å tjene
- Åpenhet og gjennomsiktighet
- Den svakeste part skal ivaretas der en relasjon er preget av maktubalanse

Menighetene er tuftet på lekmannsprinsippet hvor den enkelte er gitt en strukturell maktposisjon ut fra det ansvarsområdet den enkelte er gitt å forvalte. En bevissthet om denne maktposisjonen er grunnlaget for å opptre med respekt og formidle likeverd, ikke minst i forhold til de som en er gitt makt til å lede og påvirke.

Likeverd kan for eksempel formidles ved å lytte til den andres synspunkter, gi andre anerkjennelse, både på tomannshånd og i offentlighet og unngå hersketeknikker som usynliggjøring og latterliggjøring.

Den strukturelle maktposisjonen er knyttet til rolle og funksjon. Denne maktposisjonen har imidlertid også betydning i den mellommenneskelige kontakten med de samme menneskene, selv om denne kontakten skjer utenfor den formelle rollen. Ikke minst aktualiseres dette i roller som åndelig leder, sjelesørger og formelt overordnet i et arbeidsforhold. Rolle og relasjon er vevd i hverandre, også når en møtes i uformelle situasjoner.

For eksempel vil en som er pastor bli oppfattet som pastor, selv om en ikke har noen spesiell oppgave på et bestemt søndagsmøte. En sjelesørger kan ikke tre ut av sjelesørgerrollen etter en samtale med en konfident og "bare" være privatperson. Det gjelder også en misjonær i forhold til nasjonale medarbeidere. Vennskap og personlig kontakt vil være farget av den rollen misjonæren har i landet, og en må derfor opptre med bevissthet om og respekt for de komplikasjonene og utfordringene dette kan ha.

Den strukturelle maktposisjonen bestemmer hvem som sitter med et hovedansvar for at organisasjonens verdier etterlevs i mellommenneskelig samspill. Ansvarlighet forutsetter lydighet for hva som kan oppleves krenkende.

Samtidig vet vi at krenkelser i et asymmetrisk maktforhold svært ofte påtvinger den krenkede taushet. Det er derfor et organisatorisk ansvar å utvikle en åpenhetskultur hvor det er mulighet til å gi og vilje til å ta imot tilbakemeldinger på atferd som oppleves krenkende. Bare da kan vi få et system som gir best mulige betingelser for å bli ivaretatt.

Forutsetninger for å utvikle en slik kultur er blant annet følgende:

Maktubalanse:

Det betyr at det tas hensyn til maktubalansen mellom partene når påstander om krenkelser blir satt fram. Den makt som ligger til rolle og funksjon er allerede nevnt. En ansatt har i tillegg tilgang til en del maktfaktorer som en som ikke er ansatt mangler. Det gjelder arbeidsrettslige og juridiske ressurser og rettigheter,

informasjonstilgang og status. Det er et mål at organisasjonen sørger for at denne typen maktfaktorer ikke bidrar til å forhindre at påstander om krenkelser blir satt fram, og at en har forståelse for den avmakt den som kommer med en krenkeshistorie ofte opplever. Den troverdighet enhver leder i kristen sammenheng har, må aldri være utgangs- punktet for å avgjøre sannhetsgehalten i anklagene, jf. det kristne menneskesynet, kap. 6. Dette innebærer at organisasjonen må legge til rette for at den svake part gis samme tilgang til relevant informasjon og støtteapparat som den sterke part.

Åpenhet:

Det innebærer blant annet at behovet for å beskytte egen sammenheng ikke skal stå over organisasjonsmessig vilje og plikt til åpen erkjennelse, beklagelse og oppgjør når krenkelser avdekkes. Fokus skal være på et rettferdig oppgjør, ikke beskyttelse av organisasjonens/ menighetens omdømme

Gjennomsiktighet:

Det betyr at sakshåndteringen skal være etterprøvbart. Et viktig element i sakshåndteringen er i størst mulig grad å forhindre at partene opplever uforutsigbarhet i prosessen.

4.2 Lederansvar ved krenkelser av relasjonell art

4.2.1 Forskjell på en konfliktsak og en krenkessak

Det er nødvendig å skjelne mellom en konfliktsak og en krenkessak. En konflikt springer vanligvis ut av en uoverensstemmelse mellom parter, og er knyttet til et saklig eller personlig anliggende. I en konflikt hvor partene ikke er jevnbyrdige er det nødvendig å sørge for å etablere en likevektighet i makt. Dette er noe av bakgrunnen for at partene i arbeidslivet bistår sine representanter i en arbeidskonflikt. Arbeidsgiver er i utgangspunktet i en maktposisjon i forhold til ansatte, noe bistand fra fagforening kan bidra til å utjevne.

En seksuell krenkelse er per definisjon basert på maktubalanse i relasjonen. Når personlige intimitetsgrenser er overtrådt, forsterker dette ytterligere sårbarheten og skamopplevelsen hos den krenkede. Menighetens ansvar er derfor å sørge for at en krenkessak ikke løses som om den var basert på en konflikt mellom to likeverdige parter. I en likeverdig konfliktsituasjon er målet å hjelpe partene til å snakke sammen og komme til en felles forståelse. I en krenkessak er målet å få avklart hva som har skjedd og plassere ansvaret for det som eventuelt er klanderverdig der det hører hjemme.

Påstander om seksuelle krenkelser skal vurderes i lys av maktforholdet mellom partene og vurderes som et mulig maktmisbruk. Påstand om krenkelse må derfor behandles ved å ta utgangspunkt i den svakes posisjon. En leder må være bevisst på å hjelpe medarbeidere til å forstå at en aldri kan ta stilling til en krenkelsespåstand dersom en bare har lyttet til den antatte krenkers versjon. Som leder må en vite at en slik sak har mange konfidensielle sider som de som behandler saken har innsyn i, men som utenforstående ikke kan få kjennskap til.

4.2.2 Samsvar mellom ansvar og myndighet

Når anklager om seksuelle krenkelser settes fram, er avklarte ansvarsroller og forutsigbare prosedyrer avgjørende for en tilfredsstillende sakshåndtering. Det betyr at det må være samsvar mellom delegert ansvar og myndighet til å utøve dette ansvaret. Delegasjon av makt er basert på tillit til at denne instansen er kompetent til å forvalte ansvaret som er gitt.

Prosedyrebeskrivelsen i dette dokumentet er basert på et system som klargjør hvem som sitter med ansvaret for å håndtere de ulike fasene i arbeidet når beskyldninger om seksuelle krenkelser settes fram. Ansvarlighet innebærer at menigheten respekterer sine egne vedtak om hvem som har ansvar og myndighet til å ta avgjørelser i de konkrete sakene. En slik forutsigbarhet er en avgjørende forutsetning for å bidra til ivaretagelse av den påstått krenkede og opptre korrekt i forhold til antatt krenker.

4.2.3 Dersom beskyldningen gjelder leder

Dersom menigheten har opprettet et kriseteam i tråd med Trygge kirkers rutinehåndbok skal rutine her meldes. Det betyr at beskyldning eller bekymring alltid skal meldes til nærmeste leder. Dersom beskyldning om seksuelle krenkelser gjelder ens nærmeste leder, skal en melde saken til dennes leder/direkte til hovedleder uten å informere antatt krenker. Gjelder beskyldningen hovedleder for menigheten skal saken meldes til menighetens kriseteam, der dette ikke foreligger skal det meldes direkte til Etisk råd.

4.3 Organisatorisk tilrettelegging av forebyggende tiltak

Med forebyggende tiltak mener vi tiltak som skal virke holdningsskapende og motvirke at seksuelle krenkelser skjer.

Alle ansatte og tillitsvalgte/ frivillige medarbeidere skal gjøres kjent med Pinsebevegelsens grunnlagsdokument, retningslinjer, prosedyrer, Trygge kirkers rutinehåndbok og forståelse av seksuelle krenkelser. De bør ha kjennskap til hvordan saksgangen er og hva som er deres ansvar hvis de får mistanke om eller blir kjent med at noen har blitt seksuelt krenket av en ansatt eller frivillig medarbeider/tillitsvalgt.

Menighetsledelsen er ansvarlig for at vedkommende blir gjort kjent med dette. Temaet skal tas opp på kurs for ulike grupper ansatte/frivillige med jevne mellomrom, blant annet på innføringskurs for nyansatte/nye frivillige medarbeidere. Det vises til Trygge kirkers webinar for håndtering av mistanke om vold og seksuelle overgrep.

4.4 Organisatorisk tilrettelegging av bisitterfunksjonen for antatt krenker

En ansatt som blir beskyldt for seksuelle krenkelser har mulighet til å bruke bisitter. Det forutsettes at den som skal være bisitter har tilegnet seg kunnskap om hva seksuelle krenkelser er og er lojal mot det verdimesige ståsted som Pinsebevegelsen/menigheten har.

Bisitter er ikke part i saken, men har som oppgave å se til at antatt krenkers rettigheter blir ivaretatt. Det betyr at bisitter i forhold til antatt krenker er i lytteposisjon, gir medmenneskelig støtte og hjelp til å tolke og bearbeide det som blir sagt i møter. I forhold til Pinsebevegelsen/menigheten skal han eller hun påse at retningslinjer som skal ivareta antatt krenker, blir fulgt.

Dersom det ikke foreligger noen innrømmelse av seksuelle krenkelser, og heller ikke en rettslig dom som avklarer saksforholdene, kan det likevel foreligge en felles erkjennelse av at antatt krenkers tillit i organisasjonen er sterkt svekket. Dersom det er aktuelt å forhandle om en sluttpakke, vil bisitter kunne være en talsperson for den anklagede i forhold til menighetsledelsen. Her kan også Meklingsrådet bistå med råd og veiledning for å ivareta partene.

5 DET KRISTNE FELLESSKAPET – KONSEKVENSER OG REAKSJONER

Pinsebevegelsen består av lokale menigheter og ulike fellestiltak. Disse kan med en samlebetegnelse kalles kristne fellesskap og består av ulike mennesker i alle aldre, deriblant barn og unge.

Menigheten skal være en trygg plass å være og det krever kontinuerlig bevisstgjøring og veiledning. Ønsket er at kurset Trygge kirker skal bidra til at foreldre/foresatte vet at sikkerheten til barna/ungdommene blir tatt på alvor, at barn i større grad blir sett og ivaretatt og at ledere vet hva de skal gjøre dersom de mistenker at noen krenkes.

Rutinehåndboken er til hjelp for å vite hvordan en skal agere i slike vanskelige situasjoner.

5.1 Bibelsk utgangspunkt

Paulus bruker bildet av et legeme når han skal beskrive hva en menighet er: «*Dere er Kristi kropp, og hver av dere et lem på ham.*» (1 Kor 12:27). Sett fra Guds ståsted er altså menigheten legemliggjøringen av Kristus, og vi som tilhører menigheten er organisk bundet både til Kristus og til hverandre. Det er en sannhet som står uavhengig av følelser og opplevelser fordi den er fundert i Guds virkelighetsbeskrivelse i Bibelen. Det

PINSEBEVEGELSEN I NORGE

betyr at tilhørighet til menigheten også bygger på helt andre kriterier enn tilhørighet til andre fellesskap.

Et kristent fellesskap består av mennesker som har fått sin synd tilgitt. De har mottatt noe som bare kan bli gitt, nemlig tilgivelse. De er hellige fordi de har tatt imot retten til å bli Guds barn. Hellig betyr å være utskilt fra verden og innviet til Gud.

Det kristne fellesskapet har imidlertid også en viktig betydning som et sted for sosial tilhørighet. Det knyttes bånd mellom dem som tilhører fellesskapet fordi de er trossøsken, men også bånd basert på vennskap og interessefellesskap. Det er et fellesskap som gir identitet og tilknytning på mange plan, både sosialt og mentalt, i tillegg til åndelig. Vi er hele mennesker. Det betyr at vi verken kan eller skal skille mellom disse ulike dimensjonene ved det å være menneske og være i et kristent fellesskap. De er vevd i hverandre.

5.2 Konsekvenser

5.2.1 Tilhørighet til det lokale fellesskapet

a) *Ingen kan ekskluderes fra Guds menighet på jord når synd er bekjent*

Ingen kan ekskluderes av andre mennesker fra å tilhøre Guds menighet på jord, når synd er bekjent. Syndsbejennelse forutsetter imidlertid en reell erkjennelse av skyld og ansvar. Bekjennelsen må aldri fungere som en flukt fra syndens innhold og konsekvenser eller fra ansvar for oppgjør både med Gud og mennesker.

b) *Hensynet til den krenkede kommer først*

Gud er på en særskilt måte hos den som uforskyldt er påført lidelse. Derfor er det grunnlag for å hevde at der hvor det er umulig for to parter å gå i samme fellesskap, skal hensynet til den krenkede ha forkjørsrett.

5.2.2 Lederansvar og gjeninnsettelse

a) *Lederansvar er ingen rettighet*

Lederansvar i et kristent fellesskap er ingen rettighet, men forutsetter en grunnleggende tillit.

Bibelen sier klart at det stilles visse krav til livsførsel og etisk integritet for den som skal inneha et lederansvar. Ledere skal være gode forbilder for Guds folk. Et kristent fellesskap skal være et trygt sted å være for barn og unge, og et trygt sted for alle å søke hjelp og sjelesorg. Menighetens ledelse kan derfor stille krav knyttet til livsførselen for å inneha en tjeneste eller et verv som innebærer åndelig lederskap.

Når seksuelle krenkelser avdekkes, er menighetens forpliktelse å hindre at nye krenkelser skjer og å gjøre det som er nødvendig for å gjenopprette tilliten til

menigheten. Dette skal være styrende når det gjelder vurdering av hvem som kan få eller beholde en lederposisjon i menigheten. Det anbefales at menighetens kriseteam eller menighetens ledelse i samråd med Etisk råd tar stilling til om opplysningene som er fremsatt om en leder/medarbeider er av en slik karakter at denne bør bli rutinemessig permittert mens saken håndteres.

b) Om gjeninnsettelse

Det er et mål å hjelpe den som har krenket en annen til sann erkjennelse og et reelt oppgjør med Gud og mennesker, slik at de kan leve videre som tilgitte og oppreiste mennesker. Det er imidlertid ikke noen automatisk sammenheng mellom å få Guds og menneskers tilgivelse og det å bli gjeninnsatt i en stilling eller et tillitsverv. Pinsebevegelsens viktigste forpliktelse er å hindre at nye krenkelser kan skje.

Det er en hovedregel at ansatte og frivillige medarbeidere/tillitsvalgte som er dømt for seksuelle krenkelser eller har begått seksuelle krenkelser i straffelovens forstand uten å bli anmeldt, ikke gjeninnsattes i tjeneste eller gjeninntre i tillitsverv. Dersom en skal vurdere muligheten for å gjeninntre i tjeneste eller tillitsverv, må det skje ut fra en grundig vurdering av følgende forhold:

- faren for gjentagelse
- hensynet til allmenn tillit
- den som har forbrutt seg må ha gjennomgått kvalifisert veiledning eller terapi
- personens holdning til det som har skjedd og erkjennelse av maktforholdet
- hensynet til de som er rammet av krenkelsen
- dersom gjeninnsettelse kommer på tale, bør det skje etter en viss karantenetid

Det vises til Pinsebevegelsens godkjenningsordning for ledere.

c) Konsekvensene gjelder uansett hvor krenkelsene ble begått

Når en person har begått seksuelle krenkelser, må det få konsekvenser for Pinsebevegelsens/menighetens bruk av vedkommende, også om krenkelsen har skjedd utenom hans/hennes funksjon i bevegelsen/menigheten. Dette håndteres i tråd med Pinsebevegelsens godkjenning av ledere.

5.2.3 Det kristne fellesskapets sårbarhet og mulighet

a) Seksuelle krenkelser kan skje i alle fellesskap

Kristne fellesskap har etiske idealer som gjør at seksuelle krenkelser utøvd av tillitspersoner kan virke utenkelig. Det er viktig å konstatere at seksuelle krenkelser kan skje i ethvert fellesskap.

b) Innsyn og tilsyn utenfra er viktig

Kristne fellesskap består av mennesker som ofte har nære relasjoner til hverandre. Å ha stor tillit til en annen person kan gjøre blind. Derfor er et realistisk menneskesyn kombinert med innsyn og tilsyn utenfra et viktig premiss for å forebygge og avdekke seksuelle krenkelser.

c) Undervisning om sunn seksualitet er forebyggende

Det kristne fellesskapets sårbarhet for seksuelle krenkelser henger sammen med i hvilken grad det er lagt vekt på å beskrive sunn og god seksualitet, samt respekt og positiv holdning til egen kropp.

d) Det kreves kunnskap og innsikt for å være et helbredende fellesskap

Det kristne fellesskapet har helt spesielle forutsetninger for å være et helbredende fellesskap for mennesker som har opplevd krenkelser. Det forutsetter imidlertid at fellesskapet får og tar imot både kunnskap om og innsikt i hva seksuelle krenkelser er og hva krenkelseserfaringer kan innebære.

5.2.4 Reaksjoner i menigheten – og hvordan møte disse

Menigheter er ulike. Ethvert fellesskap har sin egen kultur. Denne kulturen forteller hva som er "god tone", hvilke samværs- og møteformer som gjelder, og hvordan motsetninger og uenighet håndteres. Derfor vil også reaksjonene være ulike når det blir avdekket at seksuelle krenkelser er blitt begått av personer som tilhører fellesskapet. I det følgende skal vi ta for oss vanlige reaksjoner i kristne fellesskap når krenkelser avdekkes og hvordan disse reaksjonene kan møtes på en god måte.

Utgangspunktet er at fellesskapet er "arena" for seksuelle krenkelseshandlinger. Det betyr at krenkeren og/eller den krenkede tilhører fellesskapet, og at krenkelseshandlingene skjer i tilknytning til fellesskapet. Det kan for eksempel være ved at krenkeren er leder eller tillitsperson i fellesskapet eller har forkynneroppdrag i det miljøet den krenkede tilhører.

Det går an å dele forløpet i en prosess hvor krenkelser blir avdekket i følgende fire faser:

- a) Forløper- og hemmelighetsfasen
- b) Oppdagelses- og kaosfasen
- c) Bevissthets- og polariseringsfasen
- d) Bedrings- og gjenoppbyggingsfasen

a) Forløper- og hemmelighetsfasen

Denne fasen er tida før krenkelsene er kjent for andre enn den krenkede og krenkeren (og eventuelt de som disse har valgt å fortelle det til i fortrolighet).

Hva kan vi gjøre?

Det er svært sjelden mulig å avdekke seksuelle krenkelseshandlinger før den krenkede eller krenker selv forteller det. Men det er likevel mye som kan gjøres for å legge til rette for at krenkelseshandlinger kan avdekkes raskere, blant annet:

- Legge til rette for å snakke positivt og åpent om seksualitet og respekt for grenser
- Undervise ledere i fellesskapet om ledermakt
- Gi kunnskap om seksuelle krenkelser

Dette kan øke bevisstheten om hva som både kan tildekke og avdekke seksuelle krenkelser. Denne bevisstheten kan gi øyne som er villige til å se signaler som kan bety at noen er krenket eller utsetter andre for krenkelser, ører som er i stand til å oppfatte at det som den andre forteller er krenkelseserfaringer, og mot til å ta det opp på en ansvarlig måte med fellesskapets ledelse eller tillitspersoner utenfor fellesskapet.

b) Oppdagelses- og kaosfasen

Denne fasen er den første tida (1-2 uker) etter at krenkelseshandlingene er blitt kjent i fellesskapet.

Å stikke hull på en byll kan være en lettelse for de som har kjent til eller har ant at noe var galt, men vil samtidig kunne skape en opplevelse av både kaos og smerte hos alle som tilhører fellesskapet.

Hva kan vi gjøre?

Dersom ikke kirken har eget kriseteam eller situasjonen synes å være av en slik karakter og omfang at det vanskelig lar seg håndtere lokalt er det viktig at fellesskapets ledelse både i denne og neste fase knytter til seg personer utenfra som har kunnskap om seksuelle krenkelser og reaksjoner i fellesskapet. Reaksjonene i fellesskapet har mye til felles med sorgreaksjoner ved plutselig dødsfall eller tilsvarende traumatiske opplevelser, men er kanskje enda mer komplekse. Det gjelder både fordi det som har skjedd oppleves uforståelig og uvirkelig, og fordi det er ulike reaksjoner hos de forskjellige gruppene og menneskene som fellesskapet består av. Personene utenfra kan bistå nettopp ved å komme fra utsiden og gi fellesskapets ledelse hjelp til å møte både egne og andres reaksjoner med omsorg, forståelse og aksept.

Fellesskapets ledelse skal sørge for:

- a) Tid, ressurser og mulighet til å gi tilstrekkelig informasjon ut fra det behovet som ulike deler av fellesskapet har, og mulighet for samtale både i grupper og på tomannshånd om det som har skjedd. Alt som kan investeres av tid i denne fasen for å ivareta informasjonsbehovet og ta imot reaksjoner på en klok måte, vil øke mulighetene for at de neste to fasene blir både mer vellykkede og mindre ressurskrevende

- b) Det må tas stilling til om menighetens vanlige virksomhet, arrangementer og samlinger går sin gang

I en sjokkfase blir de fleste navlebeskuende. Fellesskapets medlemmer som møter seksuelle krenkelser i sin midte, er ikke noe unntak. Derfor er det viktig å arbeide med å få noen grunnleggende brikker på plass i fellesskapet slik at sjokkfasen kan gå over i en bearbeiding.

c) *Bevissthets- og polariseringsfasen*

Denne fasen er når det går opp for de som tilhører fellesskapet hva som faktisk har skjedd, og den enkelte i fellesskapet velger hvordan han eller hun vil forholde seg til det. Reaksjonene er knyttet til selve sakens innhold (eller slik den enkelte velger å forstå sakens innhold), men også til oppdagelsen av at fellesskapet er blitt krenket og er et "offer" for det som har skjedd. Vi møter ofte følgende seks ulike typer reaksjoner når krenkelsen blir avdekket:

Benekting

- 1) Noen tror rett og slett ikke det er sant. De blir mistenksomme på hvem og hva som kan ha skapt forestillingene om at dette kan ha skjedd.

Forvirring

- 2) Noen blir forvirret. Kontrasten mellom egen virkelighetsopplevelse og det som nå blir hevdet er for stor. «Krenkeren er jo så god og dyktig – og de som forteller om krenkelser er samtidig så troverdige».

Tildekking

- 3) Noen velger raskt å tilby "billig nåde". "Vi er jo alle syndere, så la oss så fort som mulig legge dette bak oss."

Handlingslammelse

- 4) Noen tror at krenkelser har funnet sted, men forstår ikke. De erkjenner at krenker har forgrepet seg på noen som er blitt krenket. Men de forstår det ikke, og kjenner seg hjelpeløse og handlingslammet i forhold til det som blir fortalt.

Sinne

- 5) Noen reagerer umiddelbart med sinne. Sinnet kan rettes mot krenker, mot den krenkede, mot Pinsebevegelsen eller menigheten fellesskapet er en del av, eller mot andre.

Sterke følelser

- 6) Noen reagerer med raseri/hat, følelser som er så sterke at de overmannet og tar styringen over personen. Dette kan være personer som selv har vært utsatt for

- 7) krenkelser av andre eller som har vært nært knyttet til krenker eller den krenkede. Dette raseriet og hatet kan være rettet mot krenker, men også alternativt mot en syndebukk eller mot Gud.

Hva kan vi gjøre?

Det som er svært tankevekkende i forhold til samtlige av disse seks reaksjonstypene er at de har fokus på krenker, fellesskapet, på Gud, men ikke på den krenkede. Dermed vil også forståelsen av hva krenkelsen handler om bli preget av andre forhold enn krenkelsen slik den oppleves fra den krenkedes ståsted.

Det er viktig at den enkelte i fellesskapet blir møtt på en slik måte at han eller hun får anledning til å reagere på sin måte og bli møtt med aksept og omsorg. Men det er også et mål at den enkelte er i stand til å se krenkelsen fra den krenkedes ståsted og ut fra den krenkedes opplevelse. Den beste måten å få til dette på er å være nøye med å gi sannferdig og nøyaktig informasjon om hva som faktisk har skjedd, sett fra den krenkedes ståsted. Dette skal ikke skje som en motsetning til å se den lidelse som krenkelseshandlingene har medført hos krenkers familie og i fellesskapet. Tvert imot vil det gi mulighet for å se også denne lidelsen og smerten i et perspektiv som skaper et fellesskap, ikke i medlidenhet, men i medlidelse.

d) *Bedrings- og gjenoppbyggingsfasen*

Denne fasen handler om veien videre. Mange som står på avstand fra fellesskapet vil tenke at nå er de "ferdige med denne saken" etter at fellesskapet utad synes å ha gått inn i et normalt gjenge igjen. Men det er en illusjon. I de aller fleste tilfellene trengs det lang tid, vanligvis flere år, for å bearbeide en slik erfaring.

Hva kan gjøres?

Det er viktig at fellesskapets ledelse er lydhøre for de behovene som oppstår.

Det er viktig å kjenne til kreftene som kan komme opp innen fellesskapet knyttet til tanken om "å legge det bak seg og gå videre" når dette er preget av et ønske om at det skal bli som det har vært. En slik erfaring gjør at det aldri blir som før, og heller ikke bør bli som før. Å avdekke en krenkelsessak i menighetssammenheng gir mulighet for å oppdage på en ny og større måte, hva det er å være menneske på godt og ondt, men også Guds rettferdighet og kjærlighet når det uforståelige er en virkelighet.

Det er viktig å bruke denne muligheten og fortsette bearbeidningen. Dette skjer ved at det fortsatt gis mulighet for å snakke om det som har skjedd, hva det har gjort, både med den enkelte og fellesskapet. Men det er også gjennom forkynnelse og samtale viktig å legge til rette for refleksjon over hva det er å være et kristent fellesskap når

ett lem på Jesu Kristi legeme blir krenket, når en kristen leder/tillitsperson misbruker tilliten og makten som er gitt vedkommende.

6 MENNESKESYN

Det kristne menneskesynet legger vekt på at mennesket er skapt av Gud i Guds bilde, til kvinne og mann. Alle mennesker er elsket av Gud og har samme absolutte og ukrenkelige verdi, uavhengig av hvem det er eller hva det har gjort. Det kristne menneskesynet må være utgangspunktet for hvordan vi forstår og håndterer seksuelle krenkelser i kristne sammenhenger. Vi vil i det følgende beskrive mennesket ut fra tre synsvinkler: som et relasjonsvesen, som en helhet av kropp, sjel og ånd, og som en spenningsfylt skapning med mulighet til både det gode og det onde. Deretter vil vi peke på hvilke konsekvenser et slikt menneskesyn får med tanke på seksuelle krenkelser.

6.1 Bibelsk utgangspunkt

6.1.1 Mennesket – et relasjonsvesen

At mennesket er skapt i Guds bilde, betyr blant annet at mennesket er et relasjonsvesen; det er skapt til å leve i forhold til andre.

- Mennesket ble framfor alt skapt til fellesskap med Gud. Vi har fått muligheten til å kommunisere og ha fellesskap med vår Skaper
- Fellesskapet mellom Gud og mennesket ble brutt gjennom syndefallet. Da Jesus sonet våre synder på korset og stod opp igjen fra de døde, la han grunnlaget for gjenopprettelse og tilgivelse
- Jesu død og oppstandelse bekrefter alle menneskers absolutte og uendelige verdi. Jesus viste også ved sin omsorg for det enkelte menneske at alle er like verdifulle, og at vi har et spesielt ansvar for de som står svakt i samfunnet
- Vi ble skapt til fellesskap med hverandre. Kvinne og mann er skapt i Guds bilde, som to forskjellige, men likeverdige individer. Gud vil at fellesskapet mellom mennesker skal være preget av omsorg og respekt
- Vi ble skapt som seksuelle vesener. Kjønn og seksualitet er skapt og villet av Gud
- Vi ble skapt til ansvar. Det vi mennesker gjør mot hverandre, angår vår Skaper. Han har gitt oss fornuft, samvittighet og evne til å skille mellom rett og galt, godt og vondt. Gud har også gjort sin vilje kjent for oss i sitt ord, Bibelen. Derfor er vi ansvarlige for våre handlinger, både overfor Gud og medmennesker

- Vi ble skapt til arbeid og tjeneste. Guds kall til medarbeiderskap gjelder både på det verdslige og på det åndelige området

6.1.2 Mennesket – en helhet

Mennesket er en helhet som består av både ånd, sjel og legeme, jf. 1 Tess 5,23: «*Må han, fredens Gud, hellige dere helt igjennom, og må deres ånd, sjel og legeme bli bevart uskadd, så dere kan være uklanderlige når vår Herre Jesus Kristus kommer*».

Den åndelige siden angår bl.a. vårt forhold til Gud og meningen med livet. Den fysiske siden har med kroppen vår å gjøre, og den psykiske siden har med tanker, vilje og følelser å gjøre.

Disse tre sidene, sammen med den sosiale siden som angår fellesskapet med andre mennesker, henger nøye sammen og påvirker hverandre og livet som helhet.

6.1.3 Mennesket – en spenningsfylt skapning

Bibelen setter et svimlende verdistempel på mennesket. «*Du satte ham lite lavere enn Gud og kronet ham med herlighet og ære*.» (Salme 8:6). Samtidig finner vi en realisme som regner med at menneskets mulighet til ondskap er grenseløs. «*For det står skrevet: Det finnes ikke én som er rettferdig, ikke en eneste*.» (Rom 3:10). Syndefallet plantet kimen til det destruktive og livsødeleggende i hvert eneste menneske.

Mennesket er en spenningsfylt skapning. Vi kalles derfor som kristne til å leve i åpenhet og oppgjør med våre liv, både overfor Gud og mennesker. I sin kjærlighet og renhet ga Gud mennesket muligheten til å velge Guds plan. «*For så høyt har Gud elsket verden at han gav sin Sønn, den enbårne, for at hver den som tror på ham, ikke skal gå fortapt, men ha evig liv*.» (Joh. 3:16). Hvert menneske har muligheter til å velge å gjøre det gudgitte gode eller det onde.

6.2 Konsekvenser av et kristent menneskesyn

6.2.1 Mennesket er et relasjonsvesen og dette innebærer:

a) Seksuelle krenkelser må ikke forekomme

Å krenke et medmenneske seksuelt er også en krenkelse av Gud som har skapt dette mennesket og har omsorg for det. Samtidig er det brudd på fellesskapets normer og kan også være straffbart i forhold til samfunnets lover.

En ansatt eller en tillitsvalgt/frivillig medarbeider må derfor aldri invadere, krenke eller misbruke konfidenter, barn, ungdom, medlemmer, medarbeidere eller andre seksuelt. Det er brudd både på Guds ord og vilje og på de etiske retningslinjer som

gjelder. Ofte dreier det seg om kriminelle handlinger som rammes av straffeloven. Samtykke fra den annen part vil ikke frita ansatte, frivillige medarbeidere eller tillitsvalgte for ansvar. Ulikheten i maktforholdet gjør at et slikt samtykke er uten gyldighet.

b) Seksuelle krenkelser må forebygges

Åpenhet og vilje til å la andre mennesker få innsyn i våre liv kan forebygge krenkelser. Det er derfor særlig viktig for mennesker som er i maktposisjoner, for eksempel sjelesørgere, forkynnere, ungdomsarbeidere og ledere på ulike områder. Vi kan ikke se vår egen atferd fra utsiden, derfor trenger vi at andre gir oss tilbakemeldinger. Å leve åpent med sine sårbare sider er et vern mot maktmisbruk. Seksualiteten er Guds gode gave som må forvaltes rett. Dette må det undervises om i utdanningen av medarbeidere, sammen med temaer knyttet til seksuelle krenkelser. Vi må sørge for at medarbeidere har en nødvendig kompetanse og beredskap, også på dette området.

c) Vi må ta utgangspunkt i opplevelsen til den krenkede

Når krenkelser skjer i kristne sammenhenger, nyter som regel krenker stor respekt og tillit. Krenker kan lett definere det som skjedde på en helt annen måte enn den som opplever seg krenket. Vi må som Jesus stille oss på den svakestes side og se virkeligheten fra den krenkede sitt utgangspunkt. Det får konsekvenser: Den som kommer med en historie om krenkelser må oppleve å bli hørt og tatt på alvor. Det betyr at ansvarlig instans må gjøre det en kan for å avklare sakens innhold og følge de prosedyrer som dette dokumentet legger opp til. Når en beskyldning framsettes, skal det alltid føre til handling.

Seksuelle krenkelser må kalles ved sitt rette navn og realitetene i det som skjedde må ikke omskrives. Ord som forelskelse og gjensidighet er uegnet som sakssvarende beskrivelse fordi det er ord som tilslører maktforholdet og gjør den krenkede medskyldig i det som skjedde. Handlingene må beskrives slik den krenkede opplevde dem: som tillitsbrudd, seksuell utnyttelse, maktmisbruk eller vold. Den som har krenket en annen seksuelt må bære det fulle og hele ansvaret for det han/hun gjorde. Den krenkede er uskyldig og har ikke noe medansvar for det som skjedde. Vedkommende har vært utsatt for en krenkelse av et menneske som hadde ansvar for å beskytte han/henne. Forskjellen i makt mellom de to kan blant annet komme til uttrykk ved forskjell i alder, sårbarhet, posisjon eller autoritet.

d) Den skyldige må stilles til ansvar

Dersom det blir avklart at antatt krenker er skyldig i seksuelle krenkelser, må vedkommende stilles til ansvar. Både Gud og samfunnet stiller oss til ansvar for våre handlinger. Den som har krenket

et medmenneske må erkjenne sin synd, sin skyld og sitt ansvar, bekjenne det for Gud og mennesker og gjøre opp for seg så langt som mulig. Å bekjenne sine synder for Gud er første skritt på veien. Men det må følges opp med oppgjør også i forhold til mennesker og samfunnet. Tilgivelse fra mennesker er ikke noe den som har krenket en annen kan kreve, og den krenkede må ikke utsettes for press eller forventning om at hun eller han må tilgi. Straffbare handlinger bør anmeldes og behandles i rettssystemet.

e) Oppgjør og tilgivelse

Grunnlaget for tilgivelse er et oppgjør hvor ansvaret og skylden for krenkelsene klart og entydig er plassert hos krenker, og dette er formidlet til alle som er berørt av krenkelsene. Tilgivelse handler ikke om å glemme eller bagatellisere det som skjedde. Tilgivelse blir først en mulighet når den krenkede ikke lenger føler seg medskyldig eller skambelagt på grunn av det som skjedde, og den krenkede har fått en oppreisning som har gjort det mulig å ta tilbake makten i eget liv. Det å tilgi må aldri framsettes som en plikt eller et krav til den krenkede, det er alltid bare en mulighet.

Tilgivelse er basert på en frigjørende oppdagelse der den krenkede ser at hun eller han nå er i en ny maktposisjon overfor krenkeren. Denne posisjonen frigjør og gjør det mulig å vise en nådefull raushet i forhold til den skyld krenkeren bærer.

f) Krenkeren må bære konsekvensene

Den som har krenket en annen må bære konsekvensene. Det betyr normalt å tre ut av stilling eller stillingsposisjon, i noen tilfeller også å vike plassen i det lokale kristne fellesskapet og finne sin plass et annet sted, dersom det er nødvendig for den krenkedes deltakelse i det lokale fellesskapet. Dersom det er snakk om straffbare handlinger må en bære samfunnets straffereaksjon.

6.2.2 Mennesket er en helhet

Når grenser blir overskredet og et menneske blir krenket på det seksuelle området, får det svært alvorlige følger. Det er ikke bare personens kropp, den fysiske siden, som blir invadert. Krenkelsene får følger også for de andre sidene ved livet:

a) Skadevirkninger på det psykiske området

De seksuelle krenkelsene setter dype og vonde spor på det psykiske området, i tanke og følelsesliv. En sterk skam- og skyldfølelse oppstår, selv om den er uberettiget. Hvor alvorlige de psykiske skadevirkningene blir, henger ikke bare sammen med hvor alvorlig de ytre handlingene var.

Selv krenkelser som sett utenfra kan se bagatellmessige ut, kan skape store psykiske problemer.

Det kan henge sammen med at den krenkede ble satt under et sterkt press av en åndelig autoritetsperson, at den krenkede opplevde at krenker misbrukte et viktig tillitsforhold, eller det kan ha med alder eller sårbar livssituasjon å gjøre.

b) Skadevirkninger på det åndelige området

Når det er en åndelig autoritetsperson som har gjort seg skyldig i seksuelle krenkelser, involveres den krenkedes åndelige side i særlig grad. Krenkelsene vil som regel skade både gudsbilde og gudsrelasjon, særlig der hvor Gud er blitt brukt til å rettfærdiggjøre krenkelsene. Det kan føre til et forvrengt gudsbilde som preges av det maktmisbruk en har vært utsatt for, og som kan skade muligheten til en god og tillitsfull gudsrelasjon.

c) Skadevirkninger på det sosiale området

Kontakten med venner og familie blir også skadelidende. Den krenkede må ofte hemmeligholde krenkelsene, noe som får følger for sosiale relasjoner. Det kan bli vanskelig å gå i det kristne fellesskapet hvor hun/han kanskje har sine viktigste vennsforhold. Da har det som skjedde fått alvorlige følger også for det sosiale livet.

d) Skadevirkninger på det fysiske området

Kroppen ble kanskje ikke skadet i ytre synlig forstand da krenkelsene skjedde. De fysiske krenkelsene kan ha forskjellig alvorlighetsgrad. Kroppen «husker» likevel hva som skjedde og kan vise det i form av smerter og ulike fysiske symptomer.

6.2.3 Mennesket er en spenningsfylt skapning

a) Vi må ikke være naive

Det kristne menneskesynet er realistisk på at kristne kan gjøre onde handlinger. Vi skal derfor ikke være naive i den forstand at vi tror at noen av oss er unntatt muligheten av å kunne påføre et annet menneske dype sår og krenkelser.

b) Vi må ikke skjule at seksuelle krenkelser skjer

Vi må snakke ærlig om livet. Det betyr at vi ikke skal skjule at seksuelle krenkelser også skjer i kristne sammenhenger. Vi må ta problemet på alvor og ikke bagatellisere det eller tie det i hjel.

c) Vi må snakke tydelig om synd og ondskap

Vi må snakke tydelig om synd, også på det seksuelle området, og gi hjelp til å takle syndige tilbøyeligheter. Som for eksempel fristelsen til å bruke pornografi og tilfredsstille våre egne lyster på måter som er i strid med Guds ord og som krenker våre medmennesker.

d) Vi må gi hjelp til å leve rett

Vi må snakke konkret om helliggjørelse og hvordan det å leve etter Guds ord og bruk av sjelesorg kan beskytte oss mot å gjøre det onde.

6.2.4 Bearbeiding av seksuelle krenkelser

Å bryte tausheten og hemmeligholdelsen ved å snakke om det en har vært utsatt for, er det første avgjørende skritt i en bearbeidingsprosess. Det å bli utsatt for seksuelle krenkelser er ofte traumatisk. Sentralt i dette traumet står opplevelsen av tap av kontroll. Den krenkede er blitt invadert av en person som hun/han hadde tillit til og som misbrukte tilliten ved å ta kontroll ved å krenke både kropp, følelser og verdier. Samtidig ble hun/han påført skylden og skammen for det som skjedde. Dette setter dype og vonde spor, ikke minst når det gjelder selvbilde og tvil på eget verd. Det er derfor normalt at den krenkede søker profesjonell hjelp for å bearbeide krenkelsene over tid. Profesjonell hjelp er ofte også nødvendig, selv om krenkelsene ligger mange år tilbake i tid. Vonde følelser kan lagres i årevis, og må «opp i dagen» og bearbeides hvis smerte skal kunne leges og sår gro.

Samtidig er det viktig for den utsattes heling hvordan vi som ansvarlige forholder oss i denne prosessen. Fordi krenkelsen er påført utenfra av en person i en tillits- og maktposisjon, må også den instansen som ga vedkommende person tillit, ta ansvar for det som skjedde. Det innebærer å si tydelig fra at skyld og ansvar ligger hos krenker og bare der, å ansvarliggjøre krenker og å sette i verk tiltak som gjør at vedkommende ikke kan krenke flere.

Ved at krenkers ansvar plasseres, bekreftes en ny og annen virkelighetsforståelse for den krenkede. Det gjør det mulig for han/henne å reise seg igjen og ta tilbake makten i sitt eget liv.

7 ANSVARLIGE INSTANSER

7.1 Målet er at

- a) kunnskap om seksuelle krenkelser skal bli tatt på alvor, og at sakene skal bli behandlet på en ryddig og tydelig måte, i tråd med retningslinjene og i tråd med Norges lover og regler.
- b) de involverte parter skal bli ivaretatt på en ryddig og omsorgsfull måte, i tråd med retningslinjene
- c) enhver sak skal bli avsluttet på en kvalitetsmessig god måte

7.2 Samtaleforum - Årsmøtekonferansen – det overordnede ansvar

- b) har ansvar for at Pinsebevegelsen har retningslinjer og prosedyrer for håndtering av seksuelle krenkelser
- c) skal vedta Pinsebevegelsens retningslinjer og prosedyrer
- d) skal informeres om arbeidet knyttet til retningslinjene og prosedyrene

7.3 Menigheten – det formelle ansvar

Pinsebevegelsen i Norge består av selvstendige lokale menigheter, og hver enkelt menighet er selvstyrende. Pinsemenighetene i Norge er organisert på litt ulikt vis, men mange har et kollektivt lederskap, og består av forstander/pastor og et eldsteråd/menighetens ledelse.

7.4 Pinsebevegelsens Lederråd

Lederrådet representerer Pinsebevegelsen og arbeider og uttaler seg på vegne av landets pinsemenigheter i saker som angår bevegelsens nasjonale fellesskap. Lederrådet skal virke i nært samarbeid med Pinsebevegelsens lokale lederskap, regionlederne, fellestiltak og andre råd og utvalg i Pinsebevegelsen. Lederrådet har formelt en rådgivende funksjon overfor landets pinsemenigheter.

7.5 Etisk råd

a) Oppnevning og oppgaver

Etisk råd har det rådgivende overordnede ansvaret for arbeidet med saker der pastorer, ledere og forkynnere med virkefelt ut over sin lokale menighet er involvert i seksuelle krenkelser. Hensikten med rådets arbeid er der menigheten selv ikke ser seg i stand til å håndtere situasjonen, hjelpe påstått krenkede, menigheten og antatt krenker. Den lokale menighet er oppdragsgiver og den naturlige samarbeidspart så lenge slike prosesser pågår.

Saker som Etisk råd får til behandling, kan være straffbare forhold som faller utenfor det strafferettslige området. Selv om forhold som rammes av Straffeloven viser seg å være foreldet, skal Etisk råd vurdere om tiltak likevel bør iverksettes i samråd med menigheten som har bedt om bistand.

b) Prosedyre ved oppnevningen

Medlemmene i Etisk råd oppnevnes av Samtaleforum etter innstilling fra valgkomiteen i samarbeid med Etisk råd.

c) Sammensetning

Etisk råd skal være tverrfaglig sammensatt og bestå av inntil 8 medlemmer, og det bør tilstrebes en lik kjønnsmessig fordeling.

d) Funksjonstid/konstituering

Medlemmenes funksjonstid er 4 år, med mulighet for gjenoppnevning. Halvparten av medlemmene oppnevnes hvert annet år. Etisk råd konstituerer seg selv

e) Retningslinjer

Samtaleforum fastsetter retningslinjene for Etisk råd, og vedtar endringer av disse etter forslag fra Lederrådet i samarbeid med valgkomiteen og andre relevante instanser.

8 SAMFUNN – LOVERK OG RETTSVESEN

8.1 Bibelsk utgangspunkt

Alle mennesker står ansvarlig overfor myndighetene og samfunnets lovgivning. *“Enhver skal være lydige mot de myndigheter han har over seg. For det finnes ingen myndigheter som ikke er fra Gud, og de som finnes, er innsatt av Gud.”*(Rom13:1)

Seksuelle krenkelser er en samfunnssak også når krenkelser skjer innenfor et kristent fellesskap og mellom personer som tilhører fellesskapet. Hvem som skal informeres utenfor fellesskapet eller ha kjennskap til sakens innhold, er imidlertid avhengig av krenkelsens innhold og art.

8.2 Konsekvenser

8.2.1 Aktuelle samfunnsinstanser

a) Forholdet til politiet

Den som har blitt seksuelt krenket og som er over 18 år (eller foreldre/foresatte om det handler om et barn), må selv ta stilling til om saken skal politianmeldes. Det er bare den krenkede selv som har rettighetene til sin vonde historie.

Etisk råd vil støtte en politianmeldelse og oppfordre menigheten til aktivt å hjelpe den krenkede med å melde saken til politiet. Menigheten kan i samråd med den krenkede anmelde saken på vedkommendes vegne, dersom handlingene hun/han forteller om skal ha skjedd mens krenker var i lønnet eller frivillig tjeneste i Pinsebevegelsen/menigheten. Dersom den krenkede er mindreårig, skal menigheten/Etisk råd avklare med barnets foresatte om de vil anmelde saken. Dersom de ikke ønsker å anmelde, skal menigheten som en hovedregel selv ta initiativ til en politianmeldelse. Menigheten anbefales å alltid kontakte politiet og

beskrive saken for å få en politifaglig veiledning. Når man ringer politiet kan man velge å ikke oppgi hvem man er.

Når en sak er politianmeldt, skal all etterforskning overlates til politiet. Menigheten må alltid bidra til at en eventuell politietterforskning gis best mulige arbeidsvilkår. Det må også vurderes om det skal etableres kontakt med det lokale barnevernet.

b) Forholdet til barnevernet

Når barn under 18 år er involvert, er det relevant å vurdere å kontakte barnevernet. Saken bør uansett alltid drøftes anonymt med barnevernet for råd og veiledning om håndtering av opplysningene i fortsettelsen.

c) Forholdet til media

Etisk råd uttaler seg ikke til media i enkeltsaker. Etisk råd kan bistå den lokale menigheten i mediehåndtering på lokalt nivå dersom menigheten ber om det. Alle andre uttalelser knyttet til Etisk råd gjøres av daglig leder i Pinsebevegelsen, eller etter dialog/avklaring med daglig leder.

d) Forholdet til lokalsamfunnet

Når en sak er gjort offentlig, gjelder den samme regelen for informasjon i et lokalmiljø som i forhold til media: En nøktern og faktaorientert beskrivelse er den beste forebyggelse av en rykteflom.

8.2.2 Lowerket

Som ansvarlig arbeidsgiver/menighet skal vi opptre korrekt i forhold til de lover og regler som gjelder i samfunnet.

Straffelovens bestemmelser

Straffelovens kapittel 26 handler om straffbare seksuelle handlinger av forskjellig art og alvorlighetsgrad. Forbrytelsen art og alvorlighetsgrad har blant annet betydning for hvor lang straff handlingene kan medføre (strafferamme) og hvor lang straff krenker faktisk blir idømt (straffeutmåling).

Hvor lang foreldelsesfristen er, avhenger av strafferammen. Fristen for foreldelse av straffeansvar gjelder fra den dagen det straffbare forholdet opphørte.

Dersom det straffbare forholdet gjelder overtredelse av § 291 (Voldtekt). § 299 (Voldtekt av barn under 14 år) eller § 302 (Seksuell omgang med barn mellom 14 og 16 år) skal foreldelsesfristen regnes fra den dagen den fornærmede fyller 18 år (jf. § 91 Utgangspunkt for foreldelsesfristen).

I Norge er seksuell lavalder 16 år. All seksuell omgang av voksne med barn under 16 år er straffbart, uten hensyn til om barnet samtykket eller selv tok initiativ.

a) Averteringsplikten

Enhver borger har plikt til å avverge visse alvorlige straffbare handlinger eller følgene av disse på et tidspunkt da dette fortsatt er mulig. Det gjelder når det framstår som sikkert eller mest sannsynlig at handlingen er eller vil bli begått, jf. Straffeloven § 196. Loven krever at vi melder eller på annen måte avverger handlinger av den karakter som nevnes i loven når det er mest sannsynlig at de vil bli begått.

Vi skal ikke være redde for å gå til politiet om vi er i tvil. Tvilen må komme den krenkede til gode.

Straffelovens kapittel 26 omtaler seksuelle forbrytelser av tre alvorlighetsgrader: seksuelt krenkende atferd, seksuelle handlinger og seksuell omgang. Ved seksuell omgang eller seksuelle handlinger mot barn under 14 år bruker Straffeloven nå betegnelsen voldtekt (§§ 299 – 301). I tillegg vil vi her også omtale voldtekt og utnyttelse av et avhengighetsforhold.

b) Seksuelt krenkende eller annen uanstendig atferd

Seksuelt krenkende eller annen uanstendig atferd forekommer i handling og ord enten overfor eller i nærvær av noen. Det kan være blotting, visning av pornografiske filmer, verbale krenkelser mm.

Det vil si at noen i ord eller handling utviser seksuelt krenkende eller annen uanstendig atferd på offentlig sted, eller dersom de som er tilstede ikke har samtykket i det eller er barn under 16 år.

c) Seksuelle handlinger

Seksuelle handlinger er handlinger som foretas i fysisk kontakt med en annen, for eksempel berøring eller beføling av den utsattes kjønnsorganer eller bryster, innenfor eller utenpå klærne. Seksuelle handlinger er straffbare når de skjer med noen som ikke har samtykket til det eller når det skjer med barn under 16 år.

d) Seksuell omgang

Seksuell omgang er handlinger med høyest strafferamme. Det er for eksempel når krenker trenger inn i den krenkedes vagina, analåpning eller munn med sin penis eller onanering av kjønnsorganer til den krenkede og/eller krenker.

e) Voldtekt

Voldtekt vil si at noen skaffer seg seksuell omgang ved vold eller truende atferd eller at den utsatte er ute av stand til å motsette seg handlingen, for eksempel på grunn av beruselse. I tillegg bruker den nye Straffeloven betegnelsen voldtekt om seksuell handling og seksuell omgang med barn under 14 år.

f) Utnyttelse av avhengighetsforhold

I tillegg til selve handlingen er også forholdet krenker har til den krenkede av betydning: Straffelovens bestemmelse sier: «Med fengsel inntil 6 år straffes den som skaffer seg eller en annen seksuell omgang, eller får noen til å utføre handlinger som svarer til seksuell omgang med seg selv» ved misbruk av stilling, avhengighetsforhold eller tillitsforhold. Tilsvarende finnes det en bestemmelse som sier at det er straffbart å ha seksuell omgang med innsatt i anstalt eller institusjoner under kriminalomsorgen eller barnevernet. Begge disse bestemmelsene gjelder uavhengig av den krenkedes alder.

g) Forbud mot å trakassere - Likestillings- og diskrimineringsloven § 13

Denne paragrafen sier at seksuell trakassering er forbudt.

«Med seksuell trakassering menes enhver form for uønsket seksuell oppmerksomhet som har som formål eller virkning å være krenkende, skremmende, fiendtlig, nedverdiggende, ydmykende eller plagsom.»

«Arbeidsgivere og ledelsen i organisasjoner og utdanningsinstitusjoner skal innenfor sitt ansvarsområde forebygge og søke å hindre trakassering og seksuell trakassering.»

Arbeidsmiljølovens bestemmelser

Hvis den anklagede er ansatt, må arbeidsgiver forholde seg til arbeidsmiljølovens bestemmelser i forhold til sakens arbeidsrettslige side. Arbeidsgiver har et selvstendig ansvar for å vurdere de arbeidsrettslige sidene av saken, uavhengig av om saken blir politianmeldt eller ikke, og uansett utfallet av politiets etterforskning eller utfallet av en eventuell straffesak.

h) Bruk av suspensjon

En ansatt kan tas ut av stilling (suspenderes) når anklagene er av en slik karakter at eventuell skyldighet vil kunne innebære avskjed. Hensynet til tjenesten gjør det påkrevd at han/hun tas ut av tjeneste mens saken undersøkes. Karakteren og omfanget av den klanderverdige atferden som personen mistenkes for å ha gjort seg skyldig i, vil ha betydning for når suspensjon vurderes som påkrevd. Det vil også være av betydning hva slags stilling den ansatte har, for eksempel om vedkommende har en stilling som innebærer forkynner- og sjelesørgeransvar eller har ansvar for barn og unge. Dersom det dreier seg om en atferd som kan sies å ha brutt ned den tilliten som er nødvendig for stillingen, er det grunnlag for suspensjon. En suspensjon skal alltid tidsbegrenses.

Suspensjon vil være mest tjenlig der en antar at oppsigelse vil være utgangen av saken. En pålagt og begrunnet permisjon er tjenlig i tilfeller der det vil være behov for en åpen dialog for å finne en endelig løsning.

Et alternativ til suspensjon kan også i noen tilfeller være å overføre den ansatte til en annen type tjeneste så lenge undersøkelsen av den påståtte atferden pågår, jf. arbeidsmiljølovens §15-13.

i) Avskjed

Regler om avskjed står i arbeidsmiljølovens §15-4. Avskjed innebærer at arbeidsavtalen heves og arbeidsforhold opphører med øyeblikkelig virkning. Etter at avskjed er gitt, har den ansatte ikke rett til å utføre sitt arbeid eller rett til lønn. Avskjed kan bare gis når det foreligger et *grovt* brudd på plikter og *vesentlig* mislighold av arbeidsavtalen.

Ifølge Tjenestemannsloven (gjelder ikke for ansatte i våre menigheter, men beskrivelsen er likevel interessant som et vurderingskriterium i aktuelle saker), kan en arbeidsgiver også gi avskjed dersom en «*ved utilbørlig atferd i eller utenfor tjenesten viser seg uverdigg til sin stilling eller bryter ned den aktelse eller tillit som er nødvendig for stillingen*».

j) Oppsigelse

En oppsigelse på grunn av seksuelle krenkelser er hjemlet i Arbeidsmiljølovens §15-7 (1), der det er krav til at oppsigelsen skal være saklig begrunnet i arbeidstakers forhold. Oppsigelse innebærer at arbeidsavtalen sies opp og arbeidsforholdet opphører når oppsigelsestiden er utløpt. Arbeidstaker har rett til å arbeide og få lønn i oppsigelsestiden. Vilkårene for å kunne avskjedige eller si opp den ansatte må vurderes i hvert enkelt tilfelle. Disse vilkårene kan være oppfylt selv om påtalemyndigheten henlegger saken eller den ansatte blir frifunnet i retten i straffesaken. Det er strengere krav i straffesaker enn i sivile saker. I straffesaker skal enhver rimelig tvil komme tiltalte til gode. For å kunne gå til arbeidsrettslige sanksjoner, for eksempel oppsigelse eller avskjed, er kravene til bevis mindre strenge enn i en straffesak. Det er imidlertid arbeidsgiver som har bevisbyrden og således må dokumentere at arbeidstaker har foretatt seg noe som kan gi grunnlag for arbeidsrettslige sanksjoner.

8.2.3 Saksbehandlingsregler

Arbeidsgiver må i startfasen avklare om dette er en sak som faller innenfor eller utenfor straffeloven, og deretter avklare med den påstått krenkede eller foresatte om saken skal politianmeldes.

En bør på dette tidspunktet alltid drøfte opplysningene en har med politi og/eller barnevern for å få råd og hjelp til avklaring. Drøftingen kan gjøres anonymt.

Dersom saken skal politianmeldes, må arbeidsgiver avklare i samarbeid med politiet hvordan arbeidsgiverrollen kan utøves slik at det ikke hindrer politiets arbeid. Dette betyr blant annet å avklare når en kan ta beskyldningen opp med antatt krenker og når en eventuelt kan iverksette en suspensjon eller andre sanksjoner.

Dersom saken ikke politianmeldes, må arbeidsgiver undersøke saken på egen hånd og først forholde

seg til påstått krenkede og andre for å få opplysninger om hva som skal være skjedd. Deretter må antatt krenker gis anledning til å presentere sin framstilling av hendelsesforløpet. Arbeidstaker har rett til å uttale seg før det blir truffet avgjørelse om arbeidsrettslige sanksjoner, og han/hun har rett til å la seg bistå av tillitsvalgt eller en annen bisitter. Det er opp til den ansatte å bestemme hvem han/hun ønsker å benytte som bisitter og når bisitteren eventuelt skal trekkes inn i saken.

Arbeidsmiljølovens §15-1 sier at arbeidsgiver skal drøfte spørsmålet om oppsigelse, avskjed og suspensjon med ansatte før endelig beslutning tas, så langt det er praktisk mulig. Hensynet til påstått krenkede kan imidlertid tilsi at den ansatte umiddelbart tas ut av stillingen etter at politiet har konfrontert vedkommende med mistanken.

Det er strenge krav til form og innhold på en oppsigelse eller en avskjed, og til hvordan disse skal overleveres den ansatte. Disse reglene står omtalt i arbeidsmiljølovens §15-4, og må alltid følges.

Den ansatte må opplyses om rett til å kreve forhandling, reise søksmål og til å fortsette i stillingen etter arbeidsmiljølovens §17-4. Oppsigelsen eller meldingen om avskjed skal være skriftlig og leveres arbeidstakeren personlig eller sendes rekommandert.

8.2.4 Når en anmeldelse blir henlagt i rettssystemet

En anmeldelse kan bli henlagt. Men det betyr ikke at det ikke har skjedd noe.

Henleggelse av en straffesak innebærer at påtalemyndigheten beslutter å ikke fremme straffesaken gjennom å ta ut tiltale eller utferdige forelegg. Årsak til henleggelsen kan være at påtalemyndigheten ikke finner at det foreligger tilstrekkelige bevis for at det er begått en straffbar handling, at forholdet ikke anses som straffbart, at gjerningsmannen er ukjent, at det ikke anses som ressursmessig rimelig å fortsette etterforskningen eller at fornærmede ikke har begjært påtale, eller i noen tilfeller på grunn av foreldelse.

Foreldelsesfristen gjelder ikke for overgrep etter straffeloven §275 (Drap), §291 (Voldtekt av barn under 14 år) og §302 (Seksuell omgang med barn mellom 14 og 16 år).

Kravet til bevis i straffesaker er strengt, anklagen skal kunne bevises *”utover enhver rimelig tvil”*. Det kan derfor gjerne foreligge en klar sannsynlighetsovervekt for at det som er anmeldt faktisk har skjedd, men bevisene er ikke så sterke at de har ryddet bort *”enhver rimelig tvil”*.

I noen få tilfeller hvor tiltalte har blitt frifunnet, har vedkommende likevel blitt dømt til å betale fornærmede oppreisningserstatning. Beviskravet i sivilrettslige saker er lavere enn kravet til bevis i straffesaker.

En henleggelse eller frifinnelse i rettssystemet, innebærer at den anklagede i strafferettslig forstand er å anse som uskyldig. Det sier imidlertid ingenting om hvorvidt det som er kommet fram er tilstrekkelig bevis for andre typer reaksjoner, for eksempel arbeidsrettslige sanksjoner. Som arbeidsgiver kommer en derfor ikke utenom å måtte ta stilling til det materialet som er kommet fram, og om det er grunnlag for fortsatt å ha tillit til den anklagede.

Ved en eventuell dom, henleggelse eller frifinnende dom, kan arbeidsgiver eller den det måtte gjelde, be om innsyn i sakens dokumenter. Dette kan være nyttig i en intern vurdering av om en skal gå til arbeidsrettslige sanksjoner. I enkelte tilfeller vil det kunne vurderes hvorvidt arbeidsgiver på selvstendig grunnlag eller sammen med påstått krenkede skal gå til sivil søksmål. Alle henleggelse kan påklages til nærmeste overordnede påtalemyndighet etter straffeprosessloven § 59 a.

VEDLEGG 1:

Prosedyre for Etisk råds arbeid

1) Prosedyre for samarbeid med menigheter i etiske saker

- a) Etisk råd er samtalepart og gir råd til menigheter i etiske saker som er meldt inn, på bakgrunn av den kompetanse og erfaring som er opparbeidet av rådet. Etisk råd har ikke mandat til å gi bindende pålegg.
- b) Etisk råd er et utvalg som gir faglige vurderinger av påstander som seksuelle overgrep begått av ledere i Pinsebevegelsen. Etisk råds konklusjoner vil formidles til påstått krenker, påstått krenkede og menighetens ledelse eller ansvarlig gruppe som håndtere dette i menigheten.
- c) Etisk råd skal avklare om mottatt sak er politianmeldt. Dersom saken er politianmeldt eller barnevernet er involvert skal videre saksgang samordnes med disse. Dersom saken ikke er politianmeldt eller at barnevernet er involvert, skal Etisk råd i samarbeid med menigheten initiere kontakt med lokalt politi og/eller barnevern for anonym drøfting av saken for avklaring av om anmeldelse/bekymring er aktuelt.
- d) Alle formelle samtaler og kontakt som finner sted med berørte parter skal dokumenteres. Se egen prosedyre for dokumentasjon punkt 2.

Målet er at:

- saken blir håndtert på en profesjonell og ryddig måte
- alle involverte parter blir ivaretatt på en god og omsorgsfull måte i tråd med retningslinjer/prosedyre
- å gi ledelsen i menigheten hjelp til å håndtere saken i samsvar med prosedyre/retningslinjene
- å gi ledelsen i menigheten bistand slik at fellesskapet i størst mulig grad kan fungere som et omsorgsfellesskap på tross av det som er skjedd, preget av åpenhet og ivaretaking av de involverte parter og av de som tilhører miljøet

Framgangsmåte:

- a) Ledelsen i menigheten ber om bistand fra Etisk råd når ansatte, tillitsvalgte eller frivillige medarbeidere blir anklaget for seksuelle krenkelser eller annet etisk avvik. Der rutinen fra Trygge kirker benyttes kan menigheten likevel henvende seg for bistand der det oppleves behov for det.

- b) Menigheten ber om bistand på denne mailadressen:
personal@pinsebevegelsen.no

- c) Lederrådet og administrasjonen i Pinsebevegelsen er ikke behandlende i etiske saker, men leder i lederrådet og daglig leder informeres om hvilke saker som er under behandling og konklusjonen i sakene.

- d) Etisk råd skal snarest og senest innen én uke gi tilbakemelding til menigheten om at henvendelsen er mottatt samt hvem som vil bistå menigheten fra Etisk råd.

- e) Ledelsen i menigheten får tilbud om bistand fra Etisk råd, i tråd med Pinsebevegelsens retningslinjer/prosedyre.

- f) Ledelsen i menigheten skal få skriftlig informasjon om vanlige reaksjoner i kristne miljøer når seksuelle krenkelser avdekkes og få råd om hvordan disse reaksjonene kan møtes og bearbeides.

- g) Tidspunkt for Etisk råds oppstart av arbeid og avklaring av fremdrift/tidsrammer for Etisk råds bistand skal tydeliggjøres skriftlig overfor, og i samarbeid med, de impliserte.

- h) Saker i Norge:
Den som har det formelle lederansvaret for den ansatte eller tillitsvalgte/frivillige medarbeider det er varslet på, har også ansvar for å vurdere om vedkommende skal tas ut av tjenesten umiddelbart etter at anklagen er tatt opp, og skal følge opp personalmessige konsekvenser i samsvar med lovverk og retningslinjer.

- i) Saker på misjonsfeltene:
Utsendermenigheten har det formelle lederansvaret. Menigheten i samarbeid med Etisk råd informerer daglig leder/misjonsleder i Pinsebevegelsen om hvem det er varslet på og saken følges opp av menigheten jf. prosedyren. Den som har det formelle lederansvaret for den ansatte eller utsendte medarbeider det er

varslet på, har også ansvar for å vurdere om vedkommende skal tas ut av tjenesten umiddelbart etter at anklagen er tatt opp, evt. hjemkalling, og skal følge opp personalmessige konsekvenser i samsvar med lovverk og retningslinjer.

Viktige avklaringspunkter for menighetene i samarbeid med Etisk råd:

- håndtering av tjenesteforhold og evt. rutinemessig permittering som antatt krenker har i det kristne miljøet som ansatt eller som tillitsvalgt/frivillig medarbeider
- hvordan det kan legges til rette for at påstått krenkede og hans/hennes familie og antatt krenkers familie får omsorg og fellesskapsmulighet
- avklaring av krenkers videre tilhørighet til det lokale kristne fellesskapet når grenseoverskridende handling er bekreftet
- hva slags informasjon som skal gis til hvem når en sak er avklart, både innad i menigheten og utad

For saker på misjonsfeltene:

- Etisk råd gir, i samarbeid med daglig leder/misjonsleder, utsendermenigheten råd om hva som må gjøres i forhold til problemstillinger nevnt over, evt. hjemkalling, etc.
- De som har ansvar for sakshåndteringen lokalt skal få tilbud om oppfølging og bearbeiding av den følelsesmessige belastningen som håndteringen av slike saker medfører, både underveis mens saken pågår og i etterkant

2) Prosedyre for dokumentasjon av Etisk råds arbeid

Mennesker som er i krise vil kunne ha utfordringer med å gjenkalle hva som er sagt og fortalt i møter, det er derfor av stor betydning at samtaler referatføres. Dette gir også mulighet for å ettergå at det er arbeidet i tråd med retningslinjer, samt gir partene som er involvert større mulighet til å være kjent med og ha oversikt over egen sak.

Etisk råd skal dokumentere alt sitt arbeid i en elektronisk beskyttet database:

- a) Oversikt over henvendelser om bistand, med dato og når disse er besvart.
- b) Tilbud om bistand, omfang av bistanden og dato for oppstart.
- c) Skriftliggjøre hvem som bistår og er kontaktperson for hvem i hver sak, når og hvordan informasjon fortløpende skal gis og skjema for avklaring av hvem som har innsyn i hva, samtykker til utveksling av opplysninger e.l.
- d) Etisk Råds konklusjon/vurdering etter sin kartlegging oppsummeres i rapport som oversendes involverte parter; antatt krenker, påstått krenkede og menighet som har bedt om bistand.
- e) Dokument etter Etisk Råds arbeid er fullført hvor tidspunkt og dato for oppfølgingsamtale både til antatt krenker og antatt krenkede fremgår.

Referat fra alle samtaler hvor det fremgår følgende:

1. Dato og sted
2. Deltakere
3. Om referatet er gjennomlest i møtet
4. Underskrift fra deltakere i møtet.
5. Referat skal sendes deltakere i møtet hvor det fremgår standardtekst som gir deltakere ansvar for å inngi skriftlig tilbakemelding på referatet om de har innvendinger mot innholdet.
6. Fremgå hvem som skal ha innsyn i dokumentet.
7. Der møter har omhandlet påstander om krenkelser må disse fremgå skriftlig, og antatt krenker mulighet for kontradiksjon må fremgå.

3) Prosedyre i forhold til den påstått krenkede

Målet er

a) at Etisk råd får avklart de faktiske forhold knyttet til antatt krenker og påstått krenkede sine opplevelser av det.

b) at påstått krenkede skal oppleve å bli tatt på alvor ved:

- å bli ivaretatt i hele prosessen

- få hjelp til å avklare og plassere skyld og ansvar
- til enhver tid få så korrekt og utfyllende informasjon som mulig
- i størst mulig grad få mulighet til å bearbeide sine vonde opplevelser
- å ivareta påstått krenkede sin familie best mulig

Prosedyre når påstått krenkede er over 18 år

- a) Påstått krenkede gir en skriftlig framstilling av krenkelsene, eller underskriver en skriftlig nedtegning av det han/hun har fortalt muntlig i tråd med prosedyre for dokumentasjon.
- b) Påstått krenkede gir sitt samtykke til hvem som skal få kjennskap til hans/hennes identitet i tråd med prosedyre for dokumentasjon.
- c) Kontaktperson sørger for at påstått krenkede uoppfordret og så raskt som mulig får all relevant informasjon i saken som ikke er taushetsbelagt.

Det omfatter blant annet:

- tidsaspektet i saken
 - hvilke organer som behandler saken
 - hvem som blir informert
 - hvordan Etisk råd vurderer spørsmål om skyld og ansvar
 - hva antatt krenker eventuelt erkjenner
 - hvilke konsekvenser saken eventuelt får for antatt krenker
- d) Påstått krenkede skal få beskjed om hvem som er hans/hennes kontaktperson som vedkommende kan henvende seg til med spørsmål.
 - e) Påstått krenkede og dennes familie skal så snart som mulig få tilbud om kontakt med sjelesørger eller annen fagperson.
 - f) Påstått krenkede skal få jevnlig informasjon om sakshåndteringen som gjøres kjent når en anser saken ferdigbehandlet. Det kan gjøres ved brev, samtale eller på annen måte.
 - d) I saker der Etisk råd har konkludert med at seksuelle krenkelser har funnet sted, skal den krenkede innen ett år etter at en sak er ferdigbehandlet, gis mulighet til en oppsummeringssamtale. Denne samtalen skal inneholde følgende spørsmålsstillinger:

- Hvordan den krenkede har opplevd Etisk råds måte å håndtere saken på
- Om det er noe hun/han ønsker Etisk råd skulle gjort annerledes
- I hvilken grad hun/han har opplevd seg ivaretatt
- Andre kommentarer hun/han ønsker å komme med

Prosedyre når påstått krenkede er under 18 år:

- a) Menigheten/Etisk råd drøfter opplysningene som er fremkommet anonymt med lokalt politi/barnevern for råd vedrørende anmeldelse/barnevernundersøkelse. Videre arbeid samordnes med disse. For barn/ungdom under 18 år vil det alltid være politi/barnevern som skal gjøre undersøkelser/kartlegginger når det gjelder mistanke om seksuelle krenkelser/overgrep.
- b) Avhengig av barnets alder og modenhet må barnet få informasjon om hvem som informeres og hva som skjer i saken.
- c) Barnets foreldre/foresatte skal som hovedregel informeres så snart som mulig, forutsatt at det ikke er grunn til å tro at de nærmeste foresatte er involvert i krenkelsen. Barn mellom 15 og 18 år må imidlertid få uttale seg og medvirke til hvordan foreldre/foresatte skal informeres dersom mistanken ikke gjelder disse.
- d) Saken anmeldes/meldes til politiet/barnevernet i samarbeid med barnet/foreldre/foresatte. Dersom foreldre ikke vil anmelde saken/kontakte barnevernet kan Etisk råd på eget initiativ tipse politiet. Det vises til avvergeplikten som fremkommer i retningslinjer for Etisk råd. Det vil alltid være hensynet til barnet/ungdommen som vil være førende for Etisk råds anbefalinger og beslutninger knyttet til anmeldelse og bekymring til barnevernet.
- e) Videre involvering fra Etisk råd/menigheten skal gjøres i tråd med politiets/barnevernets anbefalinger.

4) Prosedyre i forhold til antatt krenker

Målet er

- a) at Etisk råd får avklart de faktiske forhold knyttet til antatt krenker og får høre hans/hennes versjon av historien.
- b) å behandle og ivareta antatt krenker i tråd med Etisk råds retningslinjer, noe som blant annet innebærer:
 - å avklare ansvarsforholdet

- å gi antatt krenker informasjon om saksgang og rettigheter
 - å gi antatt krenker tilbud om en sjelesørger
- ivareta antatt krenkers familie best mulig.
 - å stoppe eventuelle krenkelser som fortsatt kan pågå, eller forhindre at flere blir krenket i saker der det er avklart at det har skjedd en krenkelse.
 - å legge til rette for at ansvarlig instans kan iverksette nødvendige tiltak overfor krenker i saker der det er avklart at det har skjedd en krenkelse.
 - å bidra til å forebygge at antatt krenker begår nye krenkelser blant annet ved vurdering av videre tjenesteområde i samråd med lokal menighet, samt vurdere om situasjonen har følger for nasjonal godkjenning som leder.

Prosedyre når en sak ikke er politianmeldt

(Dersom en sak er politianmeldt, vil en avklare med politiet når en kan ta kontakt med antatt krenker, og gjøre det i samråd med politiet).

- a) Når det foreligger en sak fra påstått krenkede, skal saken drøftes i Etisk råd og deretter tas saken opp med antatt krenker.
- b) Om mulig skal samtalen planlegges i nært samarbeid med ledelsen i aktuell menighet. Det vurderes om opplysningene gir grunnlag for å rutinemessig permitteres antatt krenker fra sine verv.
- c) Samtalen gjennomføres av minst to personer fra Etisk råd. Innkallingen til den første samtalen skal normalt skje ved at antatt krenker kontaktes, om mulig på telefon, samtidig som det sendes skriftlig invitasjon til samtalen. Antatt krenker skal bli informert om retten til å ha med seg en bisitter eller en person vedkommende selv ønsker/har støtte i. Antatt krenker blir ved innkallingen informert dersom rutinemessig permittering iverksettes.
- d) Elementer som er relevant å vurdere i den første samtalen:
 - Orientering om bakgrunnen for samtalen
 - Informasjon om de rettigheter han/hun har og de rutiner Etisk råd følger
 - Antatt krenker blir gjort kjent med hva krenkelsen går ut på
 - Invitere antatt krenker til å fortelle sin versjon av historien
 - Informasjon om hvem som er hans/hennes videre kontaktperson i saksbehandlingen, og som han/hun kan henvende seg til med spørsmål

- Gi tilbud til antatt krenker og hans/hennes familie om umiddelbar sjelesørgerisk hjelp
 - Be han/hun om å gi sin skriftlige framstilling av saksforholdet i etterkant av samtalen
 - Avtale ny samtale for videre oppfølging
 - Alt nedfelles i referat som oversendes antatt krenker i tråd med prosedyre for dokumentasjon.
- e) Det gjøres nødvendige undersøkelser for å få bekreftet/avkreftet konkrete opplysninger.
- f) Etter samtalen med antatt krenker trekker Etisk råd sin konklusjon om videre behandling av saken.
- g) Antatt krenker skal få informasjon om hva som skjer videre, hvem som skal behandle saken videre og tidsaspektet for den videre prosessen.
- h) Dersom ikke antatt krenker er rutinemessig permittert gjøres det en ny vurdering etter kartleggingen om det kommet frem opplysninger som endrer tidligere beslutning.
- i) Etisk råd skal avklare behovet for hjelp, støtte og informasjon til krenkers familie og så langt mulig legge til rette for det.

Prosedyre hvor det beskrevne forholdet ikke er troverdig

- a) Den som har beskrevet forholdet skal få beskjed om at Etisk råd har konkludert med at innholdet ikke anses troverdig. Påstått krenkede får vite begrunnelsen for dette.
- b) Etisk råd skal gjøre det nødvendige for å gjenopprette tilliten til antatt krenker. Det innebærer å gi informasjon om den avgjørelsen en har tatt, med begrunnelse til alle instanser og personer som er blitt informert om saken.

Prosedyre når det beskrevne forholdet bekreftes

- a) Avklare hvem som skal få informasjon om saken og informere krenker om dette.
- b) Gi en framstilling overfor menigheten av de etiske sidene ved saken som kan danne grunnlag for tiltak overfor krenkers oppgaver i menigheten.

- c. Avklare krenkers behov for faglig bistand og skaffe det til veie om det er ønskelig.
- d) Be krenker si nei til alle forespørsler om tillitsverv og oppgaver i kristne sammenhenger.
- e) Se til at nasjonal godkjenning som forkynner/leder fratas i tråd med Grunnlagsdokumentet til Pinsebevegelsen.

Prosedyre ved sak som henlegges av politiet eller ender med frifinnelse av retten

- a) En sak kan henlegges av politiet på grunn av foreldelse, med begrunnelse at «intet straffbart forhold er bevist» eller på grunn av bevisets stilling.
- b) Dersom en sak blir henlagt eller ender med strafferettslig frifinnelse, har menigheten et ansvar å se til at Bibelens etiske verdier blir fulgt. Menigheten kan ikke nøye seg med å konstatere at ansatte og tillitsvalgte ikke er dømt for straffbar handling. Det må også vurderes om det til tross for henleggelse eller frifinnelse er avdekket at Bibelens verdier er blitt brutt.
- c) Hensikten med å gjøre en selvstendig vurdering er å ta stilling til om en fortsatt kan ha tillit til antatt krenker, eller om det må få konsekvenser for vedkommendes stilling eller tillitsposisjon.
- d) Dersom Etisk råd konkluderer med at en fester lit til påstått krenkedes historie, skal en følge de rutiner som beskrevet i «*Prosedyre når det beskrive forholdet bekreftes*».

5) Prosedyre for informasjonshåndtering

Målet er at

- a. den/de ansvarlige gir relevant informasjon til berørte parter ref. punktene under
- b. menigheten er forberedt og er i forkant når det gjelder eventuelle henvendelser fra media
- c. sikre at nødvendig informasjon blir gitt til de rette på rett tidspunkt, innenfor norsk lov

Grunner til å informere

Informasjon om seksuelle krenkelser skal bare gis til de som krenkelsene på en eller annen måte angår. Med utgangspunkt i de rammer lovverket setter for informasjon, må en vurdere hvilke enkeltpersoner eller grupper som trenger informasjon utfra følgende grunner:

- a) Hindre ryktespredning ved å gi en kortfattet og sannferdig informasjon til det miljøet en vet kommer til å få kjennskap til saken.
- b) Gjøre det mulig for andre som kan ha opplevd krenkelser å komme fram med sine erfaringer.
- c) Sørge for at de som skal håndheve eventuelle sanksjoner, for eksempel menigheter som er arbeidsgivere og/eller de som har brukt/bruker krenker som leder i frivillige verv, er kjent med saken.

Informasjonsdeling utover berørte parter:

Daglig leder har ansvar for å avklare, innenfor rammene av norsk lov og Pinsebevegelsens retningslinjer / prosedyre, hvem som skal informeres, omfanget av informasjonen og på hvilket tidspunkt.

Mediehåndtering:

- a) Etisk råd er forpliktet til å følge Pinsebevegelsens presseetiske regler i saker som behandles, ref. Etiske retningslinjer for ansatte og tillitsvalgte.
- b) Menighetsledelsen må være forberedt på at media kan ta kontakt knyttet til etiske saker – og bør være forberedt på dette. Det bør søkes bistand til dette fra Etisk råd og Pinsebevegelsen sentralt, og Etisk råd kan evt. bistå med uttalelser i lokale medier.
- c) Leder eller daglig leder i Pinsebevegelsen uttaler seg til nasjonale media ved behov i denne type saker, eller delegerer videre der det er hensiktsmessig.